

OSAEI OKUSO LAITAANYANYUKIE ENKUTUK ANG' O'LMAASAI

NAIGERO: LORNA SEMPELE

**Ore enkiteng'ena enkutuk o olMaasai te nanu naa enyuata
natobikoyie ilarin oota esiana, neitobirari abulunyie te nkitaunoto e
makeon, o t'enchipai, o te mion, aruk ilomon l'enkutuk ang'
o'lMaasai tenebo anaa osaei, natumoki atukuso osaei
laitaanyanyukie enkutuk ang' sidai o'lMaasai laitoduaaya teng'ida,
peedol pooki ng'ai.**

EMATUA EDUKUYA

SIYIAPEI

Itu aikata ayiolou enaing'ua enaa arna, kake ore Siyiapei naa enkiti weji oo inkilomitani naapishana eton eituibaya Narok iloito engong'ata e Mara. Eibung'ene weji ewei sapuk naa kirotet nanyorr tiatua oltau lai. Eitokutoku ilaburra le nchipai t'oltau lai nejing'aa osesen lai pooki, te pooki kata adou aalo Siyiapei aipang'ua te *matatu*. Ore *matatu* naa engarri naata ilorikan tomon o'ong'uan naa ninye alotunyie too saai are ashu uni, anaa eweji naing'uaa. Aaim enkoittoi nalo Siyiapei aa kalo aabik wikii ong'uan teneikeni sukuul, aaboitare kokoo oo kulie lalashera o nkanashera nayorr oleng' teine. Ore nena olong'i atii Siyiapei naa ekeket, amu ena enkang' nabikie, taiatua nkang'itie kumok apa naata. T'ena ang' atayiolo ajo eniaa murua ara w'enkutuk nairori teilo orere O'lMaasai.

Ore anaa te weji namanya intoiwuo ainei, ore amu eidurridurr ninche kat kumok, naa kamaniki Siyiapei aing'uaa enenyori w'enkirobi o lkeek le shai le Kericho aa tene aiterua sukuul ara enkerai, asho amaniki Siyiapei aing'uaa Nakuru nabore osiwuo neeta olami aa teine atobiko larin aaiteng'enitai te sukuul e primary, ashu amaniki t'enaalo e Nairobi nabore enkirkiny, aa teine atobikie aisuma te sukuul e secondary o te university. Kapaasha apa kuna wejitin naiterunyie elototo ai hoo naa Siyiapei ake abaya naa ine ebikie enyorata ai too larin oopuo o too loopuonu. Sidai eng'amunoto e Siyiapei amu enabore enyorrata naa ninyie naitaa ine enkang' ai naaisul pooki. Tene atayiolo esipata ajo kara sii nanu nabo o'lorere l'olMaasai. Hoo namayiolo apa enkutuk o'lMaasai oleng' kake tene ataa nabo tiatua olkarasha, enduarre, olng'usil, oltoilo, o te sidano oilo orere, aa ene etii olmarei lai t'oolMaasai.

Ore enkop namanita olkerenget le Siyiapei netoyo tenkata olameyu, keidim olameyu ataa kedo netii sii osiwuo omanikini le nterit onap isuut ailepie. Neya nelotu osiwuo torono onapita enterit nikiaarr inkejek ometabaiki ilpapat loo nkonyek o lpapat l'elukunya. Ore pee kidol oltung'ani, ijo inyaanyukie enkukuu nabore nkuruon enakata ibau ang'. Ore olameyu, neidim ataa keado neitanaurisho. Ore too kuna katitin naa enenking'asia teniyiolou ajo keidim olMaasani anoto toki eidipa enkiremore enakop natagolo duo t'enkaraki olameyu.

Ore too inkulie katitin etasha, nidol te Siyiapei nkujit o'lkeek oonyori aa ilkeek l'Oltespes. Tenabau ewuaso kiti natii olkerenget le Siyiapei, nadou te *matatu* natii, nawuasari aim enkiti donyo nabore isoitok natii tidialo enkoittoi nalo Siyiapei. Ore entoki edukuya nadol, naa sipitali natii Siyiapei. Etobiko ena sipitali tene, netareto ntononok kumok t'einoto o inkera ip o ip o'lMaasai t'oo nkang'itie e Siyiapei. Ore ena sipitali netii embata kanisa naji ene Africa Inland, aa ninye apa easiishore iloiborr egira aasuj enjeunoto te nkop o'lMaasai. Etii olkereri loo nkajjik enchoto nabo, neteshetaki te mabatini te shumata. Ibaiki kuna ajjik ing'waa enkalo e sipatali o kanisa te tatene. Egol peeidol enkang' o'lMaasai naata enkaji emodie te Siyiapei, amu ekeji ore Siyiapei naa emurua nashomo dukuya te kimaendeleo. Ore enkaji nalio e oong'uan te tatene, nimaniki te nkoittoi, naa enkaji ole Sempele natamoo ashomo. Tena ang' aang'amu nkokoo ai naji Loise Sempele te nchipai oleng'. Ore paabaiya ina ang' anaure naata enterit t'osesen muj, mejjali ninye. Ore endamunoto ake openy eina ang' naaisho maiteneneng'a nkejek, omatakuenia te nchipai tananyikaki ine weji. Ore inkulie kang'itie naasheta netashare enaang' e Loise, neton

etii ine oo taata, naa n'olmarei ono'olchoreta. Aipot yeyioo, nakuet aajing' enkaji ang', natashare olduka kiti omirishore yeyioo amir impuka, amiraki iltung' anak oomanya Siyiapei. Hoo etii pooki wei, ore pee aaning' aipotito. eitaman osesen lenye sapuk elotu enatii, naasapan too nkaik enyenak sapukin, naakweniki w' enchipai naaisul enkalifu oo ntare, ore tenchipai naata ninye naa kelioyu encilaloi enye. Ore ake duo esapan openy, neisul amu eishu enauri ai elototo naado. 'Supa enkina ai' aipot yeyioo aironyaki keon, naikitikit tenkuenia o te nchipai, neikirikira osesen lenye neyaku kaainepu enkuenia enye tena alo olgoo lai amu ekaalepie eibung'a ilgoitie lang. 'Iyiewuo? Ashe enKai ai'. Naitoki aing'or pee esipu ajo nanu taa ninye, naaitoki asapan kijo ekibatata t' enchipai. 'Ashe olAitoriani'.

Hoo naa kokoo ai, metii enkata nemeishaa pemaaiopot ninye aajo 'yeyioo'. Kimpoto ninye 'yeyioo' enkata naado o metaa eibung'ayie pooki ng'ai ina arna. T'olkerenget le Siyiapei atayiolo enkutuk o' lMaasai, asotu lomom l'eilo orere oo moobo obo omatayiolo emarisia ai enkutuk o' lMaasai sidai, naa ninye ang'idare taata anaa osaei okuso.

EMATUA E ARE

ENKERAI EMURUA, W'EN'GUDI

Ore enkumoyu o inkera e Kenya, pooki ake pee itum aisula, naa teneiro too inkutukie kumok amu etumo oloreren oopaasha. Anyorr sii nanu airoro too inkutukie naapaasha amu ninche ake naisho maisula too inkulie muruan o imporori naapasha. Indim atamaniki enkerai te nkaji nabo te town nayiolou airoro inkutukie anaa uni, aa keyiolou enkutuk o'lMaasai neirorie intoiwuo, ashu enkutuk o'ilashumpa aa keirorie ilomon woina, w'enkutuk e Kiswahili nairorie enkaasani tiatuaji. Ore apa kimanya Kericho o intoiwuo aainei, nayiolou enkirokinoto te nkutuk o ilumbwa najo *achamugee mising*, naitoki ayiolou *habari yako* te Kiswahili amu kamaniki nairorie iltung'anak opuopuo teine leme ilMaasai, naitoki sii ayiolou *hallo* te Kisungu, amu atumoki sii airorie iltung'anak kulie oisumate. Ore atii Siyiapei, naa kaairugie elukunya ai t'enkayit aang'asaki entasat narisiore yeiyoo, najo ng'asak, naaiseiyie oltungani botor elukunya airoroki ejoito 'nakerai, supa'. Nawol aajo 'ipa', nakuet aitaakuno ajo keeta enaasita tenemekure aikilikuanishore. Mikiing'orr apa iyiook iltung'anak kituaak aakurraki inkonyek ang' amu meesidai t'olkuak l'olMaasai.

Metiu enkerai eapa anaa ene taata, amu ore enkerai eapa naa ene murua neidim intoiwuo pooki aaipoto neirruwaa ina kerai neme intoiwuo enyenak ake naidim ataas ina. Ore ilomon latayiolou naa 'shomo', 'wou', 'iyau', 'iwa'; eipot iyiook erisit botorr anaa enayieu. Tenimikining' enajo esirit botorr, negoro, nedas enkinge, nemun iyiook intoiwuo imuruashin. Keme emunoto enkerai kinyi. Ashu kiaari t'enchipishipi. Ore, enchipishipi naa enkiti ng'osila naisiriri, nenana dukuya. Eado enchipishipi, naa tenekiwoshieki nejo shipi shipi t'olchoni l'osesen lino. Ekiimbung' ake entoiwui te nkaina, nikiimbung' olpirang'ash kirorie t'oltoilo l'engoro, kigira aarr t'enchipishipi. 'Kainyoo ena modai'. 'Ira enkerai eng'ai?' Kiaarita, ejoito, 'aairriwayie niking'as aing'ode?' Ore eitelekini enkerai enchipishipi neton aitaman osesen too nkaloli pooki ejo pee metum inashipishipi, eishirita t'oltoilo sapuk, esaaita metapalikini. 'Waaai, waaai, aataaia, aataaia'. Ore esirit enkerai naaritari, nekuet aalamari erumisho eikenito inkutukie t'oonkaik enye peemening'oyu enkwenia enye. Elo engoro entoiwui o meishunye aasioki, anaa enaikunake teneiteru.

Eji ore kira inkera, naa ikidol ena arata anaa mee toki. Mikidamu ninye apa ajo ekilikioo entoiwui naataara iyiook. Ore ninye pee ilikio entoiwui nikigilieki woshot amu etii olning'oo ootaa intoiwuo ang' pooki tiatua olkerenget, naa pee eidong'i inkera nemeeta enkanyit. Nemelasima neomonu entoiwui orusa peetas ina. Ore t'olMaasai naa n'olkerenget inkera, aa esiaai oo intoiwuo metaa keeta inkera pookin enkanyit.

Ore too inkulie katitin naa keiriwaa entoiwui nagoro enkerai meshomo aing'oru enchipishipi ninye openy, naa teneyau enkerai eng'udi nemenchipishipi sidai, ashu enchipishi nemetoki, neng'asi aarie ina nayawua torrongo neigilieki enkop meshomo ayau enchipishipi nara. Eikash t'eneing'oru enkerai enchipishipi sidai t'enkata e dukuya pee eari nemeigilieki enkop. Nikiyiolou ina bae kira inkera aasioki.

Ore tee pooki, etii eng'udi o metii, naa eiguran inkerra t'enchipai emanita enkan'g', ena kata meeta esiai sapuk naas. Ore tiatua olkerenget le Siyiapei, earitai o mearitai iyiook, ekiyiolo apake ajo enyorri iyiook noo yeiyioo o loo papa. Ore biotisho e pooki kerai naa esiaai entoiwuoi. Inepu enkaikata intoiwo eikilikuan inkerra enapuo – 'kaji iloito', anaa, 'ainyoo pee ira openy?' 'koree nkulie?' Ore pee eikilikuanisho intoiwuo naa pee eyiolou ajo supati pooki t'iang'. Teneishirr enkerai, nekuetiki inkaik entasat natashare, amu eyiolo ajo eng'amu inatasat meeta olturiaki. Adamu aaitigir entasat nakwetikia kat kumok amu ninye nataana, naaikilikwanishore ajo 'kanyioo nikinosa?' Naitinyiku enetii pee eyiolou ajo ainyoo naatara. Naa tenaa osoit laatoosho olkimojino l'enkeju, nautaki ninye ewueji name ajoito, 'ene ene' aishirita t'oltoilo sapuk. Neirrugo ina tasat aakut te nkutuk enye olkimojino ilo lome ejoito 'baas, baas, tigrayu, mintoki aishir amu eishiwuo, neing'orr enkop anaa etagore, neituny' enkop kat kumok ejoito 'iyie, iyie, shomo pi'. Ees ena p'aatum atodua ajo eidong'o enkop amu aitamio ina kop olkimojino l'enkeju, ore pee eas ina, nagira.

EMATUA E UNI

KULE NAAOTO

Tenilo enkaji o'IMuindi naa itum *esari*, naa tenilo sii ninye enkaji e o'Yahudi nitum *mezuzah*, nejia etiu enkaji o'IMusunkuni, itum embirika naitokitok eshai nemetii kule. Ore sii ninye enkaji o'IMAasai naa inchere itum inkurkurto e kule naaoto. Melulung'a enkaji o'IMAasai metii lotin ooado oayauni t'entim ashu einyang'uni te sokoni le town e Narok, neyauni aaik tiatua aji.

Emanya ilMaasai kumok inkajijik e modiei, negol pii midol inkurkurto eika tiatua ina manyata. Etii inkurkuto are, anaa uni, naaika t'esuntai neeta inkeenta naatiripuaki t'oosaen. Ebik enkukuri nabo ilarin kumok eitu edanya. Ore apa naa kepik i'IMAasai kule atua kuna kukurto metushuma nenale t'enkata naado pemeinyala.

Teneidurr 'ilMaasai aing'oru inkunjit oo inkishu enye, naa keshum kule o inkiri too nkoitoo naapasha pee eitoti ilmareita lenye eidurrudurrita. Metumi kuak o'IMAasani oibukoo kule t'enkop eidipa atalepo ina kiteng' enye nanyorr. Ore enaiko naa keshum nenale kumok t'enkukuri. Keir inkurkurto t'Osenetoi anaa Oloirien, pee eitorropil kule neitasioki sii eototo e kule tiatua ina kukuri. Ore olg'usil le kule naaoto naa keisho enkerai o'IMAasai esumash o yeuno e kule.

Teneitu einyang'u yeiyoo enkukuri, neinyototo aalo aaitayu nkotin neitoki sii aitayu ilanderera ooti atua inkotin metaa metii toki atua. Neing'uraa inchot pookin tiatua enkukuri tenaa kepuyapui pookin. Neing'orie enkukuri enkolong' aing'uraa tenaa keudo, ore pee eidip, neitobirr.

Anyorr aing'ura yeiyoo eeirito inkurkurto pee eshumie kule. Eirie ilkiperrat l'Osenetoi, negil inkuk sapukin t'esosian ometaa kutiti. Ore eeirito nkurkurto naa erew yeyioo esosian ailepie neitoki aitadou egilita inkuk. Tenetaa inkurkurto kumok eeirito nebuku inkuk te nkukuri nepik nena kulie kurkurto aairie o meidipa pookin. Neiken inkurkurto t'esiote neiposh pee ejing'aa Oloirien imbat oo inkurkurto. Newuapu olkipire okorinya oisudoiyie t'enkalo esuntai e nkaji. Nedumu esosian nemisir inkurkurto, naaipot maibukoi inkuk natii atua nena inkurkurto.

Ore pee eidip, nedumu yeiyoo enkobo natii kule naitelekino olorika otashare, nebukoki nenale atua inkurkurto omeiputa pookin. Nelo boo alep inkishu neing'uaa inkurkurto eika t'esuntai enkaji too inkolong'i naara esiana.

Ore too nkuti olong'i eshuma nenale t'onkukurto, neiteru aaku, neaku ing'uaaya olng'usil omelok l'Osenetoi t'enkaji muj. Kule naaoto ebik inkera o'IMAasai eyieuta oleng' too nkolong'i nairowua. Metii toki nanyanyukie kule naoto naata olorampai nepiki enaisho oo'lotorok metamelonu, neok enkeria ashu oltung'ani botorr eeta enkure.

Ore peeku kule pi, nedumu yeiyoo enkukuri neibung' engutuk o siadi l'enkukuri neiposh oleng' metushulata kule metaa metii ilmakindi. Ore eiposhita, neidiridiro imuroishin enyenak netiu anaa kegira aiguran dansi. Neiloki inkejek emposhare, naa tenemeiken enkukuri esidai neibis enkukuri

nidol kule naoto eiimu t'iabori esiote. Eitakuenisho yeiyoo eiposhita enkukuri naa keya naarum ekueni, eitodolu enchilaloi enye, eing'uraa tanaa kaing'orita sii nanu ninye. Sidai enchilaloi t'olMaasai amu eitodolu esidano oltung'ani.

Ore t'onkatitin kulie, naing'orr isederi e yeiyoo sapukin eiguran enakata eiposhita kule o metipiku aapik atua enkobo. Naaiteru airorie ejo 'mbunga', 'tipisinga', 'tooko', 'tiika' o 'tamejo'. Ore aagira airorie naaneneng'u olng'ejep lai, nayiolou sii nanu ilkulie omon laidikie osae lai laitaanyanyukie enkutu ai sidai o'lMaasai.

Ore eidipa yeiyoo aiposha kule pi, neipot inkerra naataana meetu pookin atook nenale naaoto. Nepiku kule maakutiti, aapik atua inkoboi kutiti, neisho inkera naaetuo, meinyorrinyorra pookin inkutile naaoto. Etipika enaisho oo ilotorok, o eitu, sidain ake nenale naoto. Kiok kuna le t'enchipai sapuk oleng', mikimbukoo ninye hoo nyoo, kinjulul inkoboi nikimeju kule naaoto naatong'oro tiatua inkoboi, kimeju t'oolkimojik inchot enkobo pee miking'uaa ninye oltang'ati obo le nena le.

EMATUA E ONG'UAN

'TAA OLEE', O NKULIE KIGURARITIN

Meeta eninko pee meiguran inkera. Woo inchoo esiai nabaa, eing'oru ake enaiko pee eiguran. Mepaasha sii inkera e Siyiapei.

Easisho sii inkera naatii Siyiapei oleng'! Ore ake pee ebulu enkarai metaa keidim atanapa enkobo anaa esaani eitu egil, naa ekeidim yeyioo asho papaai aishoo 'meyau', 'meisuja', 'metanapa', asho metaasa sii enda ana ena.

Ore entito o layioni l'olMaasai eton ninye eitu eitabaya ilarin imiet, aa kiti oleng', neiteruni aaisho esiai naas tiang' peemoku netum aitagolo osesen lenye. Ore siaitin naaishori naa pee elo shoo, eorr enkaji, eyierr shai, eisuj imotiook, elep intare, eoku enkare, nekut sii enkima, too nkatitin naapasha te nkolong nabo. Ore ena naa naishori inkera esiai eton aa kutiti, naa pee etumoki inkera aatubulutu eyiolo ajo ereti intoiwuo pooki kata.

Ore eetai ena siai pooki naas inkera kutiti, keyake nikiisik aapuo aiguran t'iaulo. Kinguran inkiguraritin kumok naapaasha. Mikiata olwuria oo kira ntoyie anaa ilayiok. Kira nabo te neaku kiisik apuo aiguran niking'uaa olwuria lang' t'esiadi.

Sidain inkiguraritin, nebore enchipai kinguran. Keya nikisotu intulele nikipuo aulo niking'orr shabaa. Kinang' ewei, nikigel t'onkera naaetuo aiguran, pee kiyiolou ajo eng'ai oidup aisul iyiook pookin t'eng'oroto e shabaa. Eyiolo kulie ayiok shabaa oleng', naa edup atang'or woi elakua ewei natejoki. Ore enang'aa kuna tulele naa ining' ejo *prrrrrr* enakata nagiroo elukunya ino, naa ekeitureisho oleng'. Edanya ninche nena tulele neitayu olare tulelei naa t'engewoshieki ilkeek arashu t'enikidang' elukunya, nedanya ake teine. Woi kakeme! Neng'e sii! Keidim ina mion aishirie enkerai kiti neoj sii elukunya omeo. Ore olanang'isho nejo, 'iwuang'a, iwuang'a, eng'oroo intulele te ndupai.

Ore too nkulie katitin, naa ekintashe too lkererin, nedumunye olayioni botorr nelo dukuya ang' asirr enkop, aitayolo iyiook enikintabaiki esikare o'nkamulak ang'. Ore enkerai naisikaa inkamulak aitogiroo ilo kereri eitu enyikaa dukuya, naa ninye oisul inkera pookin t'eina kiguran. Ore iyiook nemikiyiolo aaisikai inkamulak naa edou inkamulak ang' aadoiki inconito oo nkutukie ang', nemebaya hoo olkereri otisiraki t'edukuya teidie. Nekuenikini iyiook tenkaraki ina bae. Etii intoyie o layiok ooyiolo aaisikai inkamulak oleng' naa ore pee eidip neilepie inkaik enye sasin aitodolu ajo eisula, newooshokini inkaik t'enchipai. Eijo keeta apa ninche enaret naisudoro t'oo nkutukie enye nimikiyiolo iyook, naa ebaiki naa ina apa naisho eisul niche.

Etii nkatitin naa kikueta enakata etasha, te nkiti donyo nikiirrag te siadi paa keaku ekisirkiny king'uaa shumata kipuo abori. Ore te nkuatata sapuk, naa keya nikimanaa kigira aisirkiny too nkoriong'i anaa too nkoshuaak. Tengaraki enkuatata napuoyieki enkisirkiny t'endoyo, naa ekinang'ari shumata, niking'akini olkujita. Eomon inkerai enKai pee meinos ake entamejoi ena kata esirkiny nenang'akini olkujita. Einosisho entamejoi oleng', amu ioj oltung'ani ewei

nikiinos ina tamejoi oleng'. Ejo inkerra botorok pooki, ake pee memeyu ewei nikinosa entamejoi, naa pee ielie olkulup anaa enkanyarati aasioki. Keitameisho entamejoi, neeku inchir neleleku inakata itum olkulup lielie ine weji. Kakweni oshi tenadamu ajo ekielie apa olkulup osesen.

Ore tenikiindip ina kiguran, kishuko ang' etopolosate duo ilkarash lang' asho inkilani ang' pi, nekiata sii esarngab t'osesen muj. Kibaya ang' kinaura neshal iseseni lang'. Eari iyiook enakata kibaya ang' amu egol pee ijing ang' eitu kidoluni. Ore enkai kata enikias peemeidong'I iyiook, naa ekisirkinny te mbata ewuaso mikinchopito inkilani. Ore pee kiidip ina kiguran, nikisuja t'ewuaso aitayiu osarngab naa inakata kiichop inkilani. Nikias ina kishuko inkang'itie ang' pee meyiou noo yeyioo entoki nikiitaasa. Aaing'asia tenadamu aitayu inkalini muj te dukuya inkulie kera aa ntoyio o layiok madolita enkuruna pee aisirkiny, amu eton naa apa kira kutiti oleng', nemeeta enadamu indamunot torrok ina kata. Kishipa oleng' enakata nikipuo aisirkiny amu ena dala apa ake iyiook kidamu mikiata olturiaki.

Ore etoyio enkop ol'Maasai, naa ketii ilasuriaak, naa tenikidol olasurai kira inkera naa ekikuet aapuo enelakuaniki ninye. Etii ilasuriaak oonyori anaa inkujit naanyori neaku eleleku eduaari enakata etoyio enkop amu eing'iro enkop nenyori ninche ilasuriaak. Ore aasero olasurai naa te penyio idol amu enyaanyukie enkop natoyio neitoki sii alo maakutiti. Keirut iltauja loo nkerra pooki enakata edol olasurai. Ejoki apa iyiook inkera botorok, ore ena kata tenidol olasurai niirony eng'uny pee mekuet osarge, naa meitoki sii ninye olasurai atayolo enelo, amu intasheyie sii ninye osarge lenye te niaas ina. Tenintashieyie osarge metaa meloito nimiaar inkonyek sii, niirony ing'uny oleng', nintashe metaa migusugus, naa inakata eitashe sii ninye olasurai, paa keaku inakata epuonu ilayiok botorok aarr ilo asurai t'osoitok, o metua. Akueniyie keon taata ara botorr atayiolu ajo ena nimikingusugus ninye apa namitu enkishui ang' amu kedol naapa olasurai anaa mekure kitii ine weji, nemit ina elotu aaony iyiook.

Etii inkigurarin tin sidain, netii sii intorrok. Ore nabo torrongo, naa meyieu apa intoiwuo pi, naa ekinguran enkima. Ore tena kiguran nabo torrongo, naa idumu enkukuo naishu t'oilkimojik linonok kutiti ninteleki enkukuo emuro. Keji taa 'taa olee', ore ejoitoi ina, naa kipejito enkukuo emuro, naa keji minchirr ake amu inakata eji ipi ana olee. Idol intoyie o layiok edumu nkuk naishu neironyaki imuroishin enye too saai naikash eibooyo ilkiyio peeji kepi. Ore te nchipai naa ekekeni nkulie kera eing'orisho ninche, neosh inkaik tenebo ejoito 'ting'iria', 'ting'iria', 'ting'iria anaa olee'. Ore epejito enkukuo emuro, naa idol emion t'oo nkoyek eina kerai naibung'ita enkukuo, kake meyieuni neishirr amu keji naa egira ang'iri anaa o'lee. Eibung' ina kukuo te nkata naado omeo emuro nemeishirr. Nemeiyieuni sii nedoli ilkiyio edoiki isederi.

Ore pee eitayiuni enkukuo nedotu sii enkiti shoni amu etapeje olchoni. Tenilepie ilkarash taata l'oo ntasati o'lpayiani ootubulutua te Siyiapei, naa nchere idol ilkiperat ooisudoro too muruoshi enye. Ena ees enkukuo nairowua. Neitadamu kulo kiperat iyook Siyiapei oleng'. Epuku ilkiperat enakata eo olchoni, naa keya sii enkata peishu. Eisudoo apa inkera kulo kiperat pee medol yeyioo amu keiba apa oleng'. Naa tenedol yeyioo naa keindong'i iyiook w'enchipishipi omeisula ina mion enkukuo napejisho.

EMATUA E IMIET

EIJOTO ENKIMA EINHOSUNI NKAATINI

Elelek apa oltonie te Siyiapei. Eitobiruni eoret ena kata eyeuni neasishoreki. Ore ena oret naa enoombenek, neeni t'enkalo e siadi metaa eoret. Ena oret kiorie enkaji amu metii esimiti, enenterit ake enkop, kake kiorr ake iyiook nikibukoki enkare kiti pee eirrag enterit. Ore kulie benek naaorieki enkaji naa keropil neing'uaa olg'usil sidai t'iaji.

Eyiolo i'IMAasai ilkeek kumok oopasha w'esidano enye. Eyiolo sii imbenek, olchanito ooitobiruni too kulo keek. Meeta emuoyian nemeishiunye kulo keek neaku meipang' oltung'ani t'iang' eji aing'oru sipitali amu keishu ake t'iang teneok kulo keek. Aaing'asieyie ajo keetai sii apa enchorata nalelek enkoshoke enakata nikiya. Ore eton ara enkerai, naa kalo enetii yieyoo aishirita ena kata naaya enkosheke amu eyiolo apa ninye enaaitaas paaishu. Aayietu ninye enetii metaa katashare, naajoki mairraga t'erruat asho t'enkop, naing'orie enkoshe enkai. Paa ekaaelie eilata enkoshoke naaton ashorr makutiti. Emanaa ilkimojik lenyenak enakata aashorita omaimugo, ore pee aainyototo, eshomo duo emion pi, nemaok ninye apa likai shani.

Metii apa ositima asho iltai Siyiapei. Ilakerr ooiput shumata paa keaku ninche oiwang'iwang'angaki iyiook anaa te nchipai. Eishoru sii apa olapa ewang'an enye kewarie. Eeta apa sii nkajijik kumok inkoroboni naata eilata oltaa. Eudi empirbili paa kepiki oltampi atua nepiki eilata oltaa omeiputa. Ore oltampi oinoki naa ninye eji *olkoroboi* anaa *tililamp*. Kuna olong'i einotito inkajijik kuti te Siyiapie ositima.

Ore kira nkera, naa ekiim inkoitai nayioloi aapuo inkulie ang'itie mikiureisho ninye penyo, mikiure ninye apa ajo ebaiki netii oltung'ani oibung' anaa oarr iyiook. Ewang'an o'lapa o ilakerr kipoyie kiim kuna inkoitai naabore enterit.

Ore etaa teipa negira enkewarie ajing'u, ore too inkuti saai, nejing'u enaimin neeku enaalo nayierishoreki ake naati enkima kijing' pookin atoni teine kianyu endaa asho kianyu peeinosuni inkaatini. Enap osiwuo iltiil l'enkima oopuonu airrag too imuruoishi ang'. Meme ina kima o'oltiili kake king'waiki iltibil t'olchoni, nikintadamu itubulwa, nilakuaniki Siyapei, nena katitin iijitoto apa enkima tiang' kewarie. Epuonu sii olmarei nenunua t'enkijape e boo, epuonu aaij enkima, eing'uaa ilng'ojiniaak tenelakua teboo.

Ore kulo soitok okuni l'oinoikini enkima netiu apa anaa iltasati moruak okuni oomonisho. Nerok sii ine weji nainokieki enkima t'enkaraki teine einokieki ina kima ilarin kumok oleng'. Ina kima eteyerishore yeyioo t'oo larin kumok, eyierr endaa naisho olmarei, o ilomon oopuonu nepuo pooki kata, dama o kewarie. Ore enakata nikij enkima keitayu enauri e dama o siaitin nikitaasa pookin ip nabo o toki enkolong' musima. Eironyakino inkera ewei natii olmarei. Etoni sii ninche aaij enkima eing'orr inkomomi o ltung'anak botorok ootii si ninche ine. Too kuna katitin epuonu ilchoreta pee eng'arr endaa eteipa, netoni airo naajoitai naaipirita olkerenget le Siyiapei. Too kuna katitin sii eranyi isingolioitin le kanisa o liapa l'olMAasai. Eitokini sii ainosu nkaatini naatolikioki nkishon pooki o'IMAasai apa oleng' neitu erikinoi. Eiterunyeiki oshi nkaatiini

pookin o'IMAasai eji 'netii apa', neiruk nainining'ito aajo 'eeh', paa keaku keinosu taa oltung'ani amu eyiolo ajo egirai ainining'.

Too kuna katitin apa aitoki atum erishata nayolounyie ilkulie omon t'enkutuk ang; ol'Maasai einosuni enkatini olng'ojine oing'uaaiye endaa sidai kake meyiolo ajo kaa oitoo eeim amu meeta enemeyau olng'usil sidai. Ore amu eulo olng'ojine, nejo 'etaa kaaaim inkoitoo pookirare pee meaku eitu ainya ena daa naata olng'usil opi sidai neja'. Nepik olng'ojine enkeju nabo enkoitoo nabo, nepik enkai enkoitoo ai e are. Neiteru elototo ejo anyikaki ilo ng'usil opi too inkoitoo pokira are. Neponu inkoitoo o metaa keoro pi. Neaku kelakuanikino kuna oitoo. Neng'ad olng'ojine inkejek enyenak oleng'ometaa meekure eidim atang'ada aitoki. Ore tenkaraki eului olng'ojine, nemeyieu negelu enkoitoo nabo ake. Keyiu neeim inchot pokira are tenkata nabo. Naa, ena naikuna olng'ojine metang'ada inkejek ometeng'erayu osesen kat are. Nee olng'ojine neja tenkaraki elubo enye. Ore ena atini neiteng'en inkerra ajo eitorono elubo amu etejo ole dukuya 'meibung'ayu are'.

Etii sii inkaatini naiture apa iyiook kira inkera. Einosuni kuna aatini kewarie. Etii enkukuu naata enkong'u nabo. Ore tena aatini naa kelotu enkukuu kewarie nenap inkera nemening'isho. Ore oloinosu ena atini naa eitayu iltoilo sapuk oitureisho peyaku ijo eewuo enkukuu ine weji nikitii. Nerum inkera enaimin, nenyikaki enkima, ejo ketii enkukuu nalotu awuapaa ninche ina kata. Ore t'olMaasai nemegirai ena kata einosuni inkaatiini anaa eneiko oltung'ani t'enegira aing'orr sinema te TV kuna olong'i. Einosuni inkaatini pee eiro pooki ng'ai, naa pee ening' sii oloinosu tenaa keiruk iloonining'isho aajo 'eeh' anaa 'a-a'. Ekirany too inkulie aatiini nikiwuosh inkaik kishipa, kintodolu olkirutoto anaa enanarikino tenkatini. Neyaku ore apa kinining' nkaatiini nikiwol t'ene wo t'eidie einosuni, naa ninye esidai amu ekeisho enkatini metaa kemeloku oleng'.

Tene atayiolo enkguran, o isinkoliotin o'IMAasai. Ena naa keranyi too saen, erew yeyioo isaen t'emurt eiriamarie isinkoliotin oopasha. Ore isinkoliotin ooranyi naa eiteru olaranyani, neiruk ilkulie.

Eranyi isinkoliotin pee esapuku olng'o, eranyi pee eeshu enauri eina olong' eitu eton epuoi aiperipera ina kewarie. Neaku ore enakata eiijitoo enkima, neasi intokin kumok. Eirori ne nkolong', neinosuni inkaatiini, neiguran inkerra, nikitoni sii aarany kishipakino enakata kiijito enkima. Mintanyaanyukie nena katitin enchipai o naiboisho o kuna olong'i naa keton oltung'ani openy aing'orr TV t'enkaji enye openy.

Etii endala nadamu naa eji, 'tooko kule enkiteng'. Kinguran ena dala kira nkera, neya sii nikinguran ina dala o'ltung'ana botorok kigira aanyu meo endaa e kewarie too saai e teipa. Kiman enkima enakata eyupuyup king'amu enaimin natii ang'. Ore ena dala naa eisidai too nkera amu inakata eyolou enkutuk olMaasai oleng'.

Ore tena dala naa eibung' enkerai enkaina enkai kerai paa kejoki 'tooko kule enkiteng''. Ore ejoito ena, naa eiguranie enkaina ena ai kerai enana. Neitoki ake ajo 'tooko kule enkiteng' kat kumok enana ake enkaina too kuna katitin naji inji, amu emelook kule enkiteng', naa sidain, kake eitagol enkerai enkaina tenemeyu kule naajokini metooko.

Ore ena dala naa keji pee elimuni kule nemeoki naa nemenkiteng'. Ore tenenana enkaina enkerai, naa keji etonyorayie nena le. Kake tenintagol enkaina naa itanya kule natejoki piiok. Neaku eiteru enkerai nabo neibung' enkai enkaina paa kejo, 'tooko kule enkiteng'', neibeleyen aasioki nejo 'kule oldia', 'kule osikiria', 'kule olasurai' naa tenemening'isho ina ai kerai naibung'itai enkaina, neton enana enkaina enye, naa kelio ajo etonyorraiye kule pooki naajitoi. Kake tenaa kening'isho naa keitagol enkaina metaa menana, neitodolu ajo etanya eok kuliele torrok neme nenkiteng'. Ekueniyieki enkerai namanaa enkaina te neok kule oldia, osikiria o nolasurai amu meoki oshi nenale. Eilokini embung'ata oo nkaik pee eiguran pooki ng'ai. Ore ena kiguran naa eisho apa metayiolu inkera o'lMaasai ing'uesi o ilomon ng'ejuko anaa 'kule empuus', 'kule oltomia', 'kule enkurwe', 'kule enderoni'. Ekintoki sii akueni kira inkera enakata naok enkerai kule oldia, olasurai, asho niai ng'ues neme 'kule enkiteng, amu eitu eitagol enkaina aasioki, neyaku ore teneton enana enkaina naa etonyorraiye eok nena le torrok'.

EMATUA E ILE

ENKATA ELEPORE

Ore te pooki ang' o'lMaasai, naa elo entasat boo o nkishu aalep inkishu naaraposhu, nelep tenyorrata, pee etumi kule naoki te ina olong'.

Ore too nkulie katitin. naa keya nasuj enkanashe ai botorr tadekenya elo aalep inkishu. Eirrugokino enkiteng', neton t'olorika eeta endung'o najing' kule naapuku too lki ootii enyewa nairoshi enkiteng'. Eton aitobiraki t'embata inkejek esiadi enkiteng'. Ore etaakeiteru elepore, neshuku enkiteng' elukunya akiti enashoto ekedianye te nening'u enkanashe ai. Neing'orr too nkonyek sapukin naarook pee esipu ajo ng'ai nalepito. Ore paa oltung'ani otamoo ena kiteng', neishoru metalepi. Neirrugokino enkanashe ai enkiteng' eyietu ilki eironyita too ilkimojik lenyenak. Ore eton eitu elep, neng'as aisuj enyewa te nkare nairowua natanapa te ndung'o. Paa keaku kelep enkiteng' enakata eiturupaka. Eirragie endung'o t'enkop, pee etumoki atelepo enkiteng' asioki nemeitanaurr sii enkiteng'.

Eisidai olning'o l'enkiteng' o'laleponi. Neisho olaleponi enkiteng' inkarn sidain anaa 'enkirotet ai', 'kanusu ai', 'pukoret ai' o 'ngaruani ai'. Esapuku olning'o amu eyiolou enkiteng' enkarna enye, neyiolou sii olaleponi lenye.

Ore tenelakua, aton aing'orr pokira. Ore eton egira enkolong' ailepu, naiteru aasipu onkonyek ainei olkidong'oi oodo l'enkiteng', o inkejek esiadi, o loisotok oorook lenyenak l'oonkejek'. Elimuni inkiasin naataasate t'olkerenget le Siyiapei, aa keroro ekiteng' olaleponi lenye t'onkejek enyenak sapukin enakata etagore.

Ore ata tenetii olning'o le nkiteng' o entasat o'lMaasai, eya nekord entasat nkiteng' olkina oya nikoyie meyiolo. Naa keroro naa ake enkiteng' entasat oleng' t'enkaraki ina mion sapuk natoning'o t'orkina eikoyieki. Eya neroro ilaras l'eina tasat, ash earr ninye metua.

Ore tenkaraki meyeu ntasati neas enkiteng' neja, naa ekeranyaki enakata elepito. Eranyaki pee eitirring'a enkiteng'. Erany sii ninye enkanashe ai apa inakata tadekenya egira aalepisho. Erany osinkolio sidai enakata eironyita ilki, ejing'ita kule endung'o. Neitirringa enkiteng' metalepi enakata einosita inkujit, o meiputa enaduo dung'o. Ore ele sinkolio sidai naa keitoki aitasapuk olningo neitirringie enkiteng' metalepi. Ore elepito, naa keilepu olarampai t'endung'o ometaa enkutuk etii. Nedumu taa enkanashe ai endung'o nabore, nenap aya atua aji.

Ore etii aji, newuapu enkijiko neitayu olarampai le kule aapik t'enaduo dung'o aapik emoti. Eas ena anaake, tadekenya o teipa enakata elepisho. Nepik olarampai oiborr emoti. Ore oloirraga nkolong'i te moti naa tulelei tenijo aing'orr. Ore teneyaku keiput olarampai emoti, neshipa inkera eyiolo enaasi te neiput olarampai emoti.

EMATUA E NAAPISHANA

ENKUKUNYET NAMELOK

Ore kira inkera, naa ekianyu apa oleng' meiputa ina kiti moti olarampai. Ore etaa keiput, nikishipa amu etaa keyieruni olarampai pee kitum enkukunyet. Ore amu eshomo ilarin artam, eton ake adamu nanu ina kukuyet, naa tenadamu naadou inkamulak amu kemelok apa oleng'. Eeh olarampai doi eyeri! Eneking'asia eneiko intasati o'IMaasai teneitobirr eng'orno aayeru enkukunyet. Eitobiru ena ng'orno enkukuyiet enakata eiputa olarampai emoti. Ore eilata naure taata enkop enya oleng' eji amu keure esapuko, naa ninye ekuetiki inkera o'IMaasai aanya eteyeruaki t'enkukunyet.

Ore pee eiput olarampai emoti, neyiolou sii ninche noo yeyioo enchipai naata inkera, amu eing'oru enaiko pee epuo pookin aaton t'embata enkima. Neing'orr yeyioo t'oonkonyek naanyisho. Melimunoyu enchipai naata inkera tenedol emoti olarampai eitinyinyakini embata enkima. Eiteleki yeyioo ai moti isoitok okuni oonyanyukie iltasati moruak oomon, neoku olarampai otii emoti kiti, neitadoiki emoti natii enkima. Neitadoyu ilkeek l'enkima enakata etaa sapuk enkima. Ore edoiki olarampai emoti neing'olingol yeyioo ometosholayu pi. Neiput olng'usil sidai aji. Neitoki ake akurtu olarampai maakutiti o meiting'o. Neton aing'oling'ol emoti metushulayu olarampai pookin. Ore eing'olingol nidol ajo etaara yeyioo enkima neyaku keton aajut enkomom t'enkaraki ina kirowuaj.

Einos enkima emoti natii olarampai ashol pooki. Ore pee etumoki olarampai ateyierayu esidai naa eitadou yeyioo ilkeek le nkima pee meyupuyup oleng' amu einyal enkima nayupuyup olarampai aiikie. Neku enkukunyet maakutiti aa kiti enkima.

Elo olg'usil le ng'orno eneado etaa keku enkukunyet. Eyau sii inkera pooki olkerenget meetu aiding'a te jikoni e yeyioo peeetum aanoto sii ninche enkiti kukunyet. Madamu aikata amitiki inkulie kera enkukuyet amu eisapuk, natamoo sii ang'arie inkulie kera pooki kata. Kinding'a tiaji kiaanyu emoti meitaini te nkima pee kinya enkukuyet amu ninye kiaanyita. Ore eyiera eng'orno, neitayu enkukuyiet. Neiteru aaku sapuk tiatua emoti. Ore eaku enkukuyiet sapuk, nedou iyiook inkamulak aa olg'usil ake kiwokito le ng'orno.

Ore teneku eng'orno, nedotu yeyioo emoti te nkima nepik oltiren. Nerrumoo inkung' o lkimojik oo nkera natoni t'oltiren eanyita enkukuyet nejoki 'entinyikai', 'enchom idie', 'entalam emoti nairowua'! Meenyikaa naake inkera amu eyieu enkukuyet.

Aing'asiakine ake yeyioo edotu emoti t'ookaak enyenak naarook, mening'ito anaa kepejito enkima ilkimojik. Kitotoni mikiyiolo ajo mening' yeyioo enkima too lkimojik amu etagolo olchoni l'ooilkimojik lenyenak neyaku keeta likai shoni lemening' enkirowuaj enkima.

Neinyototo yeyioo nedumu enkishungi e'sekenkei naika t'esuntai, neishushunka eilata nairowua aapik empirbil sapuk natii embata inkejek enyenak. Neishushunka enkukuyet enakata epikita eilata atua empirbil, neig'uaa enkukuyet te moti. Eing'uari nkoboi are anaa uni enkukuyet t'emoti.

Ore eidipa yeyioo atijiu eilata pookin, nebukoki enkiti sukari enkukuyet nepik inkijikoni are anaa uni saanini kutiti ashu inkoboi naatii olkitara, neisho inkera kumok naiding'a tiatua aji. Neisho pookin enkukuyet, eing'orr inkera pooki yeyioo anaa eibelekenye ayaku enkiti ai. Eikarurum einosita inkera enkukuyet, ekueni, nemej ilchonito oo inkutukie enye, enyaita enkukunyet. Emej sii ilkimojik lenye pooki weji, neitoki aameju enkukuyet t'oo saanini, anaa t'enkobo, pee meaku ketii enkukuyet natelekunye.

Ore eng'arata endaa, naa meenyamali t'oo enkera o' IMaasai. Hoo naa, ore too kulie katitin naa keoru iyiook inkera botorok enkukuyet ena kata medolita yeyioo. Egol pee eeta enkerai enamuke, erruat, olkarasha, tapala naa duo ake esaani endaa naa enenye openy, amu, etii ake o likai tung'ani laa keng'arie. Ore erruat nabo neirrag inkera ile o'Imarei, ashu n'oolchoreta, ootuo airragaa enkewarie era kumok. Tening'orr t'enelakua endapash nabo eirura inkera pookin, naa elukunya idol aiterr, nintoki adol inkejek, w'elukunya, w'onkejek, etii nchot pookin erruat. Nemedoli ajo eitorrono ashu etii enyamali. Eisidai te netii ilomon ang', amu eiguran inkera, ekueni, nelikino nkaatiini, enkewarie pookin. Negira ena kata etanaurate, neirura. Metaa ore eng'ara enkukuyet t'enkiti saani, anaa t'enkobo, nemenenking'asia.

T'olkerenget le Siyiapei atayiolo ajo iindim ashomo ai aji pooki kata, nilo aaomonu esukari, eilata, shimpi, ilnyanya, w'enkibiriti, enakata nemeetai t'enkaji inyi. Metii sii enyamali tenelotu olomoni enkaji elatia kewarie airrag enoshi kata eidipaki aainosa endaa.

Adamu ayierr shai too saai pookin, kewarie oo dama. Adotu emoti nabo, aiteleki ai. Ore eyierata e shai naa ipik kule, enkare o majani emoti tenebo, nincho eyiera o meitootuaa. Ore t'oolashumpa naa kepaasha eyierata e shai amu meitushuli kule w'enkare naitokitokieki o majani. Kepikaki oltung'ani keon kule naba anaa eneyieu. Ore eyierata e shai nayiolo nanu naa enaitushuli kule, enkare, o majani tenebo w'esukari, nepuku shai sidai nairrusha.

Ore kule etadekenya naok olmarei, naa ekiyerie sii imotiok e shai nemeikenayu, nikitoni aisho ilomon oobau lemeiting'. Enking'asia t'eninkilikuan olomoni tenaa kenya endaa ashu keok shai. Enkuruna sapuk oleng' teninkilikwanu. Keji keok, nanya endaa t'enkang' inyi, woi einosa tiai wei, eitoki ake aanya t'enkang' inyi. Eikash t'eneany ninye openy enanya asho enaok. Ore te nkolong' nabo naa imanaa airoroki iltasati t'elukunya nintamanaa nkoboi e shai o saanani endaa nincho ilomon oopuonu nepuo.

Ore tengaraki eiro inkera tenchipai kinosita enkukuyet, king'amu ilomon airorie, kiomonu ntokitin nemikiata, ina naishoo maidiko enkutuk ang' sidai o'IMaasai, naitoki sii aisho matayiolo orkuak l'olMaasai.

EMATUA E ISIET

ENKIONDO E'SIANKIKI NAILUGO W' OLJEREKETI L'ENKARE

Atubulwa aboitare iltung'anak oopaasha t'olkerenget le Siyiapei, ena kata alotu ang' aing'uaa sukuul o university. Ore teina kata atii ang', nadol ajo sapuk esiai naas inkera. Einyototo intasati o ntoyie tadekenya oleng' o meirraga kewarie, etiu anaa metoni adaaiakata, nemeyeng'iyeng'a omeidipa esiaai pooki naasi.

Kioku enkare t'oreyiet olakuaniki ang' penyo, nikiorr inkajjik, nikiyierr endaa, nikilep inkishu, nikintoki amurr enkaji enakata eo, nikipuo sokoni ainyang'u endaa nayieri, nikiisuj ilkarash, nikipuo ilkeek, nikirip inkiondoni, nikiaas inkulie siaaitin kumok oleng'. Etiu anaa kiata apa inkulie aik ong'uan o nkejek isiet nemelio nemeeta ilkulie tung'anak.

Ore enkumoyu oo nkang'itie te Siyiapei, naa keeta inchooi t'iaaulo amu egol pee itum enkaji naata choo tiatua, aa eikuti nkajjik naata esimiti. Enoo intoyie esiai enkisujare oo nkajjik. Ore dii ninye inkiondoni naaripa sidain nikinap kipuo sokoni too inkulie katitin, naa ekirip apa too nkaik ang' eutaa iyiook yeyioo.

Kisotu apa imbenek oldupai nikidumu nabo naabo nikinteleki osoit dapash. Tene kioju ene nenyori oo mbenek niking'uaa aa nkopit ake naashal, paa keaku ekiik aiteleki ilkeek ootaana metoito te nkolong' nabo, ashu too nkolong'i are. Ore etoyio, naaekisotu kuna kopit nikinjo emua, nikipik ilmuain naapasha aa ntapuka kipikie emua, nikincho metoyu aigil.

Ore pee kiyiolou ajo einotito impit imuain naanare, neton entito aitorioo inkejek enyenak te nkop, paa keelie emuro eilata. Paa keaku kepiyai impit te muro enye. Kuna piyayot rongeni o mpit eripieki enkioondoni. Te nitipiyaishe too ilarin, neroku emuro nabo, negolu sii olconi lenye. Kake mee toki amu kiaas aa ninye esiai naishaa pee easi. Naa kuna pit naata imuain sidain kipiiai too imuruaishin ang' naatoito, nikirip kuna kiondoni nikiik t'esuntai e aji te Siyiapei.

Ore eokunoto enkare t'oreiyet otii Siyiapei naa ninye natem engolon ang' kira intoyie. Etii oreiyet abori elang'at nalakua penyo te nkaina e kedianye ing'uaa ang'. Ore enenking'asia naa ore ele reiyiet naa ninye ebukunye enkare openy t'esuntai naitashe naa dapash. Neirowua apa penyo aa ijo eiteru te nkong'u enkop. Elo enkare t'oreiyet te pooki kata, aa kewarie anaa dama, neitook inkang'itie naatii Siyiapei muj. Ore eshomo larin, meyiolo ninche iltung'ana le Siyiapei entoki naji enkure. Ore elo enkata, nepuku eororet najing' enkare, nebulu ilkeek olmaisurin too nchot pookin ele reiyet.

Intoyie naaoku enakare nenap too nkoriong'i. Earr taa ena okunoto e'nkare inkoriong'i kake eas ake intoyie pookin ena siai. Eeta sii inkajjik e Siyiapei iljiriketi le nkirosi esiana e litai tikitam omiet neitobirakino esuntai t'oonkajjik pookin. Too kulo jiriketi epikuni enkare naisujareki, neyierishoreki, neisujieki imotiok, o neoki. Eiput intoyie o inkituaak kulo jiriketi enakare te pooki kata. Ore adamu nanu, meeta apa enaas ilewa t'eokunoto enkare.

Ore kira ntoyie, naa kisioki ayiolou enikinko pee kien oljiriket te nkeene too nkaloli are pee eirrag oltoo te nkoriong' etii enkeene elukunya. Eirugo oltung'ani pee etumoki atanapa oljiriket obore enkare eibung'ita t'enkaina nabo enkeene neibung' t'enkai enchoto natii elukunya. Niking'kenie oljereket olpaeki lemeeta ilpaek pee meo kishuko ang'.

Ore idoiki elang'ata oreiyet naa ninye apa esiai nalelek, amu melakua nemeiroshi iljeregeti. Kiya kata naado kira ntoyie nikinap iljiriketi lang' tulele kipuo aooku enkare. Kitoni aakurr, nikitoni sii aalikino ilomon oipirita Siyiapei. Ore engoloto ena siaai, naa eidipa oltung'ani aiputa oltoo enkare paa keilepu eshuko ang'.

Tenikibaiya oreiyet nemeiting', naa ekintasheyie iljereketi metijing'a ena are napuku t'osoit omeiputa oltoo. Kintashe mikiata inamuka t'oreiyet nikiretoki aate ailepie oltoo. Ore ena kata ebore enkare, nikiinken too sioitin . Ore pee kiindip nikidumaki aate iljereketi kurrugo. Nikintoki ailep aaim elang'ata kishuko ang'.

Ore kindipa ailepa, naa tene kioro aa meeta enemeyolo enkang' enye. T'eine taa eibalunye ajo mayiolo eokunoto enkare anaa eneiko inkulie toyie o'IMaasai. Amu ore entito nemeyiol atanapa enkare t'olMaasai, naa enatobiko te town anaa nanu. Ore ena kata apikita enkare atua oljereket lai, mayiolo apa aiputa pii aatobiraki. Neyaku kelekunye enkiti weji. Ena apa naisho oltoo lai meilugoyu aaiposhita neyaku ore tenikibaya shumata oldonyo, aloito nanu t'oo inchot pookin anaa enkamerani. Aakuenyie esirit ai oleng' tenkaraki ina bae. Eya nekueni oleng' o metaa ijo ebatata o iltooi l'enkare. Eisapuk enkuenia ai oo nanu, aa katem aisudo i enkurruna naning'ito inakata.

Ore pee aaulo t'oo inchot pookin ena kata anapita oljereketi, naa tenkaraki eitu amoku enapare enkare. Ena apa pee aishooki enkarna najo 'esiankiki nailugo oljereketi l'enkare' t'olkerenget le Siyiapei. Eitodolu ena oltonia lai aa akalo ashukunye nemabik oleng' te Siyiapei t'enkaraki enkisuma. Ore amu egol pee abik, negolu sii aitoki eudunoto oo ilomon l'engutuk ang' olMaasai aa ninye osae lai lokuso. Nasipu ajo agira aiminie olkuaak lang' sidai o'IMaasai. Naaitame ina bae oleng' ilarin kumok.

EMATUA E NAAUDO

AWUAPU OSAEI LAI LAITAANYANYUKIE ENKUTUK ANG'

Ore abulu naaku moruo, ijo etii entoki nemelio nagira ake aapuroo enkutuk ang' sidai o'IMAasai t'oonkaaik ainei, mayieu.

Ore lapa omon le kiMaasai layiolo too larin ootulusioitie, negira aaimin maakutiti. Etiu anaa enkijape oloirirua nanapita, epoito lelo oomon aalamari. Eloito sii esidano w'esipata ai, anyikakita town, aloito sukuul e secondary o university nalamita Siyiapei. Naalamaa oltonie le Siyiapei lanyorr, najing' eweji naasi esiai ekueti, oo te makeon mee t'enaboisho.

Ore atii university, nayiolou ajo esioki kulie abilaritin aatum enkisuma too iwejitin naapaasha t'oloshole Kenya aalang' ilMaasai. Ore too larin okuni agira aisuma te university, eitu aikata anangare entito o'IMAasai teine naaidim airorie, anaa aang'arie enkutuk ang' o'IMAasai. Eya naishirr kewarie atii olgilata lai sapuk aning' inkulie kera etoni airo enkutuk enye, egira aakueni t'enchipai. Naa kuna abilaritin naatasiokito aatum enkisuma, neidim sii aatalak mpisai naayeuni t'enkisuma, alang' oloshole l'olMaasai.

Nayiolou maata enchipai ajo, metumoki entito o'IMAasai aisumayu amu etum ngolikinot kumok oleng' ejo aing'oru enkisuma. Ore sii, keishoori ntoyie o'IMAasai t'enkiyama eton era kutiti, nemurati. Neyaku, kegoal apa oleng' ebaiya entito o'IMAasai secondary ashu university anaa nanu. Nashukoki enKai enashe amu eitu aamurati, neitu sii aishoori eton ara kiti anaa inkulie toyie naishoyieki pee eyami eton aa kutiti. Ore sii sukuulini naati irishat o'IMAasai nelakua, naa kuti, nemeeta tokitin naisumareki anaa kulie sukuulini te Kenya. Netii sii ilmalimuni kuti amu meyieu enkumoyu neidurr aapuo aiteng'enisho t'eweji nalakua. Etii sii apa enyorra naa pee eisumi ilayiok neme intoyie o'IMAasai, pee eishoori intoyie. Eji teneisum intoyie, nemeeta tipat amu keami ake naa enetipat inkishu naaishoruni t'enkiyama entito alang' impisai naalaki peyai entito sukuul peisuma. Eitu apa ayiolou ajo ore ilayiok likinguran oo ninche 'tooko kule enkiteng', 'ting'iria ana olee', nikipej aate imuruoishin, nikisirkiny enakata etasha nepolosa ilkarash lang', kepaasha o iyiook inchorueti enye. Nayiolou mashipa, ajo ore t'olkuak l'olMaasai naa ilewa oota enajo neininingi' t'eneipirita emurua, kake ore intasati, inkera, intoyie, neminingi ninche oleng'.

Ayiolo apake ilmuran o'IMAasai okuni botorok ootii dukuya nanu te university. Naa ore enking'asia, w'entorroni naa, iltung'anak apa le makeon, ooti enkuatata oltonie le town, neaku ijo meyieu naabotare. Ore amu elo namatum oltung'ani labotare na o'IMAasani, naanya elio amu aidim apa aikena te nkaina nabo ilMaasai lanang'are nairorie too lelo arin pooki latiiyie university te Nairobi. Kira kuti iltung'anak oidima aanoto siaitin te town, etii naake ngolokinot oo taata.

Egol ake te neeku iasisho te town. Ore hoo naa kiin chop inkilani o iropiani kumok, nikiro enkutuk oingeresa, nikipuo t'oloitie l'oo iltung'anak oigero t'oo isiaitin sapukin, kidamu ake enkishui nalelek, nikinyorr e Siyiapei o iltunganak lang' teine. Ore te town, nepaasha iyieunot

enkumoyu oo ltung' anak, amu biotisho entoki edukuya. Neyaku metumoyu enkukuyet, naboisho, kule naoto o'lkukuri, o nkulie tokitin nanyorr apa oleng' t'olkerenget le Siyiapei.

Ore osina, naa eirorie intoiwo o'lMaasai inkera enye e nkutuk e Kiswahili w'enkutuk oolashumpa te town, oo toonkwuapi o'lMaasai, nemeiyu neiro nena kera enye ena kutuk sidai oleng' o'lMaasai. Emeenkurruna! Ena naisho inkera metala olkerreti ashoo olkuak lenye, neiushuush, neyaku meylouni sii te murua. Ore te naning' irorei ooipirita ilMaasai t'oongasetini, ashu tiai wei, naa nkaatini torrok ake nemetii esidano. Ore te naning' ena naoruni ilMaasai enkop enye, osina, wenara oo iloshon lo'lMaasai, nagil tau. Nesapuku olturia lai mayiolo eyeunoto o eweji naloito olkuak lang'.

Nasipu ajo, pooki ake pee meimin ele saei lai lokuso naa enkutuk ang', naa nchere ekaisik aing'uaa iltaai oimag le town, naing'oru enaiko pee ashukokino ang' nabore kule naoto, w'enkukunyet, w'enterit t'enkoitooi, neranyi isinkoliotin kumok kewarie, neinosuni nkaatiini kiiij enkima, kiing'orr ilakerr te shumata, w'olapa t'olkerenget le Siyiapei ai nanyorr.